

Indsender:

Fællesbestyrelsen for Gjessøs Børn
v. Heidi Flou Mikkelsen (heidiflou@hotmail.com)

Til byrådet vedr. ny skolestruktur - svar på de 9 spørgsmål fra Børne- og Ungeudvalget**1. Hvilke muligheder ser I lokalt for at imødekomme fremtidens krav til udvikling af folkeskolen?**

Den nye skolereform indebærer, at folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. Det kan der være mange veje til. En af dem er en målrettet indsats for at skabe bedre overgange fra børnehave til skole, så børnene kommer godt fra start i deres skoleliv.

Hos Gjessøs Børn har vi et stort fokus på denne overgang, og vores "Børneklasse" (bh.kl. + de ældste børnehavebørn), som mødes tre gange ugentligt, er med til at styrke børnenes tidlige læring. Det sker gennem et tæt og formaliseret samarbejde mellem pædagogerne i børnehaven, børnehaveklasselederen og pædagogerne fra fritidsdelen. Efter de første par år med Børneklassen oplever vi en markant forbedring af elevernes sociale og faglige formåen, når de forlader børnehaveklassen sammenlignet med tidligere. Udgangspunktet er altså, at eleverne allerede er et skridt foran, når de starter i 1. klasse.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har netop afsat tre millioner kroner til en pulje, der skal støtte kommunernes indsatser med at styrke overgangen fra at være børnehavebarn til at blive skoleelev. Se dette link: <http://www.uvm.dk/Dagtilbud/~UVM-DK/Content/News/Udd/Dagtilbud/2015/151215-Bedre-overgange-fra-boernehave-til-skole>

Selvom Silkeborg ikke er en af de kommuner, der modtager støtte til indsatsen, så er vi i Gjessø langt i dette udviklingsarbejde, og vi vil meget gerne bidrage med vores erfaringer på området, hvis der er andre steder i kommunen, der kan have glæde af denne model.

Det har været vigtigt for os, at Børneklassen ikke bare opfattes som et ekstra skoleår, men at leg og læring går op i en højere enhed - til glæde for de børn, der fortsat har brug for masser af legetid og til glæde for de børn, der er sultne efter skolearbejde i deres sidste år i børnehaven. Fremfor at tænke "hvad vil være godt for *skole-delen*" eller "hvad vil være godt for *børnehaven*", tænker vi på sammenhængen i børnelivet og spørger: "hvad er godt for *barnet*?" For alle børnene har det betydet et ekstra år til legelæring og udvikling af de vigtige sociale kompetencer, som er helt afgørende for at kunne fungere godt i en skoleklasse.

Silkeborg Kommunes vision er at have en folkeskole

- med mulighed for børnefællesskaber om læring, leg og interesser.
- med kompetente medarbejdere og ledere, der skaber sammenhæng i folkeskolen og med omverdenen.
- med fleksible og sunde fysiske omgivelser, der understøtter læring og fællesskaber.
- i samspil med forældre og lokalområde.

Både Børneklassen og Gjessøs Børn som helhed (børnehave, skole og fritidsdel) lever til fulde op til kravene og arbejder aktivt med samtlige af disse visioner. Bl.a. af den grund ser vi lokalt store muligheder i modellen Gjessøs Børn, som vi foreslår permanentgjort som et af elementerne i udviklingen af fremtidens skole. Gjessøs Børn er beskrevet tidligere, ligesom vi har fremhævet gevinsterne ved modellen i vores hørings svar af 20. november 2015.

På mellemtrinet hvor eleverne er blevet mere robuste, kan de have god gavn af at komme ud og få et "fagligt boost" i nogle andre rammer end de vante. Vi er stadig ikke tilhængere af, at elever

skal fragtes frem og tilbage hver dag, men det kan give god mening at se på, om enkelte fag eller dele af undervisningen kunne foregå i andre rammer. Et eksempel kunne være madkundskab, som er et dyrt fag at drive, hvis de lokale forhold ikke tillader at undervise hele klassen på samme tid. Her ville det være oplagt, at klassen og faglæreren flyttede sig derhen, hvor de fysiske rammer var mest optimale. På årgange med få elever kunne man ligeledes forestille sig, at skolerne kunne lave blandede hold med elever fra begge skoler. En oplagt måde at gøre eleverne fortrolige med hinanden på før starten i en fælles overbygning.

2. Overvejer I, eller har I allerede, på jeres skole samlæsning, aldersintegreret undervisning eller holddeling – og i givet fald, hvordan sikres det, at ledelse og medarbejdere er klædt på til opgaven?

I indeværende skoleår har vi samlæsning på 2. årgang. Vi har også tidligere benyttet os af den mulighed på andre årgange med mange elever. Vi har aldersintegreret undervisning i Børneklassen som beskrevet ovenfor (bh.-bh.kl.). Det samme gør sig gældende i idræt på 2.-3. årgang og 4.-5. årgang. Til morgensamling, fællesdage, emneuger, opsætning af musicals, skolebytte mv. arbejder vi med blandede hold på tværs af flere klasser og årgange. Vi laver holddeling i håndværk/design og madkundskab af praktiske årsager. Halvdelen af en klasse undervises så på samme tid i andre fag, fx musik, dansk eller sprogfag.

En anden måde at tænke samlæsning på kunne være med udgangspunkt i fag fremfor klasser. I dag tilrettelægges henover året et antal fagdage, hvor der er mulighed for at arbejde i dybden indenfor et fagligt emne. Det ville give god mening at se på, om der kunne laves samlæsning på fagdage, såfremt klasserne blev mindre. Igen kunne der både være et økonomisk incitament og en mulighed for at udnytte de fagkompetencer, der er i huset mere optimalt.

Vi har gode begrundelser for aldersintegreret undervisning, og vi har lyst til og mod på at arbejde i den retning - ikke kun af økonomiske grunde, men fordi vi ser mange pædagogiske muligheder heri. Vores erfaringer fra forløb, hvor eleverne arbejder sammen på tværs af alder og klasser, er, at både store og små får rigtig meget ud af samarbejdet. Der ligger en stor læring og dannelse i, at eleverne skiftevis oplever at være blandt de yngste og de ældste. Hvor de yngste elever lærer af at se og opleve de store, så lærer de ældste elever af at lære fra sig, at hjælpe og tage ansvar og vise hensyn til deres yngre kammerater. Det har en stor effekt, at det er dem, der skal vise vejen, og det vokser de af.

Denne form for børn-til-børn-læring er både en vigtig del af skoledagen, hvor vi bl.a. arbejder med venskabsklasser, og i vores fritidsdel, hvor der om eftermiddagen foregår en masse aktiviteter på tværs af hele "huset", fx når SFO'en inviterer børnehaven med til båndag på aktivitetspladsen, eller når store og små mødes i Krea og hjælper hinanden med kreative sysler. Det er også om eftermiddagen, at der er mulighed for at bevæge os sammen på tværs af alder i vores nye hal, og børnene er gode til at udnytte den mulighed, uanset om de "hører til" i børnehave, SFO eller klub.

Udover vores egne lokale erfaringer er der inspiration at hente i Silkeborg Kommunes egen evalueringsrapport om aldersintegrerede klasser på Buskelundskolen. Vi er klar over, at det vil kræve en indsats, hvis vi skal arbejde videre i den retning, og der vil være brug for, at nogle af de ansatte får mulighed for at dygtiggøre sig yderligere indenfor dette felt.

Der er allerede i dag et rigtig godt samarbejde mellem vores lærere og pædagoger hos Gjessøs Børn. Flere af de ansatte har en uddannelse som lærer, men fungerer som pædagog. Det betyder, at vi har et stærkt pædagogisk fundament og et højt fagligt niveau som grundlag for arbejdet med aldersintegration.

3. Vil jeres skole fremadrettet kunne honorere kravet om fuld kompetencedækning? Hvis ikke, hvordan ser I, at denne udfordring kan løses?

I dag har vi en meget høj grad af kompetencedækning, og skoleledelsen har fokus på fortsat at sikre, at lærerne har de rette kompetencer til at løse deres opgaver mange år frem i tiden. Selvfølgelig kan der opstå uforudsigelige ændringer i kompetencesammensætningen på skolen, hvilket ledelse og forvaltning i så fald må løse sammen.

4. Hvordan ser I, at et udbygget samarbejde på tværs af overbygningsskoler kan løfte kvaliteten i udskolingen, så alle elever bliver klar til at tage en ungdomsuddannelse?

I overbygningen har de unge mennesker brug for luft under vingerne. Et mere frit skolevalg (forstået som et større distrikt med flere skoler) ville give den enkelte familie mulighed for at vælge, hvilket tilbud og hvilke profiler, der passer dem bedst. Silkeborg Kommune skal huske, at ungdoms**dannelsen** er mindst lige vigtig som at blive klar til ungdoms**uddannelsen**!

5. På hvilke områder kan et forpligtende samarbejde mellem selvstændige skoler give en højere kvalitet i skoletilbuddet og en bedre ressourceudnyttelse – og hvordan kan samarbejdet gøres reelt forpligtende?

Vi er overbeviste om, at man opnår den højeste kvalitet i skoletilbuddet ved at sikre skolernes egen autonomi. Engagement og drivkraft kommer nedfra. Samarbejde mellem selvstændige skoler kan være en rigtig god ide i mange sammenhænge, fx som i eksemplet med madkundskab og lignende fag/forløb.

Hvis man vil lave *forpligtende* samarbejde mellem selvstændige skoler, er det nødvendigt, at de selvstændige skolars ledere forpligtes på det ovenfra. Det sker allerede i dag på en række områder. Der kunne også ligge noget kompetenceudvikling som forpligtende opgave til de selvstændige ledere at samarbejde om.

Helt konkret vil vi foreslå, at man indfører årlige eller kvartalsvise sparringsdage/dage med vidensdeling på tværs af skolerne. Det kan handle om alt fra udveksling af erfaringer om aldersintegreret undervisning til faglig og didaktisk sparring omkring de enkelte fag og fritidstilbud. Dette for at sikre kompetencer, opkvalificering og ikke mindst muligheden for at lære hinanden at kende på tværs af skoler/fritidsdele.

6. Hvis I ser forpligtende samarbejder mellem selvstændige skoler som en mulighed, med hvilken eller hvilke skoler kunne I da se jeres skole samarbejde?

Svaret på dette spørgsmål afhænger af, hvilken type samarbejde, der er tænkt på. Det kunne give god mening at samarbejde med skoler, som værdimæssigt og pædagogisk matchede vores egen. Det ville også være oplagt at se på geografien og de lokale muligheder, hvis der skulle etableres forpligtende samarbejder.

Da vi i Gjessø er langt mere rettet mod Silkeborg end sydpå, ville det give mest mening for os at samarbejde med Vestre Skole. Hvor Vestre er en byskole med let adgang til kultur, mangfoldighed, erhvervsliv mv., så har vi hos os direkte adgang til skov, natur og landbrug. For begge parter ville det betyde nye muligheder jf. den åbne skole, og bybussen kører hver time.

Som nævnt i vores høringssvar af 20. november 2015 har vi i dag mange elever, der vælger privatskolerne i byen, når de skal skifte skole efter 6. klasse. Det kunne et samarbejde med Vestre Skole med stor sandsynlighed ændre på.

7. Hvordan kan ledelseskraften og styringen på den enkelte skole styrkes?

Vi mener faktisk, at vi har en meget stærk ledelse i Gjessø. Synlig "tæt på"-ledelse er vigtig for os. Hvis for mange kokke kan fordærve maden, så kan for mange ledelseslag også forringe styringen. Vi er overbeviste om, at jo færre ledere, der har med kerneopgaven at gøre, des større vil ledelseskraften være. Hos os har fælles ledelse mellem børnehaven og skole været en rigtig god anledning til at arbejde med fælles værdier, sammenhæng og udvikling af hele "institutionen".

Vi har netop fået vores leder af fritidstilbuddet som konstitueret afdelingsleder i børnehaven. Det hilser vi i bestyrelsen særdeles velkomment. Overblikket over ressourcer og bemanning samt muligheden for at overskue, hvor personale kan deles, sparre og hjælpe hinanden i forbindelse med ferier, sygdom mv. bliver endnu bedre. Dertil kommer, at vi her har med den helt rette person at gøre, hvilket for os er meget afgørende for kvaliteten i tilbuddet og den fortsatte udvikling af Gjessøs Børn.

8. Hvis jeres skole skulle indgå i et skolefællesskab, altså sammenlægges med en eller flere andre skoler, hvilken skole eller hvilke skoler kunne I så se størst mening i, at jeres skole kom i et skolefællesskab med? Hvordan kunne man i skolefællesskabet sikre den lokale demokratiske indflydelse?

Vi ønsker ikke at forholde os til dette punkt, da vi ser skolefællesskaber som en rigtig dårlig løsning af mange forskellige grunde. Se høringssvar af 20. november 2015.

9. Har I eventuelle øvrige bud på, hvordan vi i Silkeborg Kommune kan sikre en fortsat udvikling af kommunens samlede skolevæsen, når de kommunale budgetter og udviklingen i børnetallet tages i betragtning?

Silkeborg Kommune har brug for at kunne tiltrække flere borgere i fremtiden. Et attraktivt og alsidigt skolevæsen er afgørende i den sammenhæng. En af Silkeborg Kommunes styrker er netop, at skolerne og lokalmiljøerne er forskellige og tilbyder noget forskelligt. Det giver den enkelte familie mulighed for at vælge den skole og den løsning, der matcher deres behov, værdier og ønsker bedst.

De ressourcer, som kommunen investerer i skoleområdet i dag, vil vise sig at være givet rigtig godt ud på den lange bane. Vi ved med sikkerhed, at en god start på børnelivet, en god skolegang og uddannelse er af afgørende betydning for den fremtidige livsduelighed og fastholdelse på arbejdsmarkedet.

Silkeborg er en af de kommuner på landsplan, som bruger allerfærrest ressourcer på skoleområdet, og alligevel gør vi det rigtig godt! Lad det være en opfordring til ikke at nedprioritere skoleområdet, men investere i vores børn og unge.

Fællesbestyrelsen for Gjessøs Børn
10. februar 2016